מבין משאבים 2283

כ"ו באייר תשפ"ב

27 מאי 2022

מרסל, מסעוד, נסים, (ניסי) איסן ז"ל

כ"ט כסלו תש"ח – י' אייר תשפ"ב

11.5.2022–12.12.1947

יהי זכרו ברוך

העלון מוקדש לזיכרו של חברנו

מרסל, יניף (כינוי מתנועת הנוער במרוקו) איסן ז"ל

מה בעלון:

מרסל / איציק (האח)

מרסל, אחי היקר / נינט (האחות)

יניף היקר / אברהם כהן (המדריך של יניף במרוקו)

יניף – הספד בעברית וצרפתית/ יואב דרור (מלרעין חלוצה)

Discours Shiva Tonton Marcel za'l / אחיינית של מרסל

בית משאבי שדה אבל ומשתתף

בצער המשפחה על פטירתו

של האח, האב, וחברנו היקר

מרסל, מסעוד, נסים (יניף) איסן ז"ל

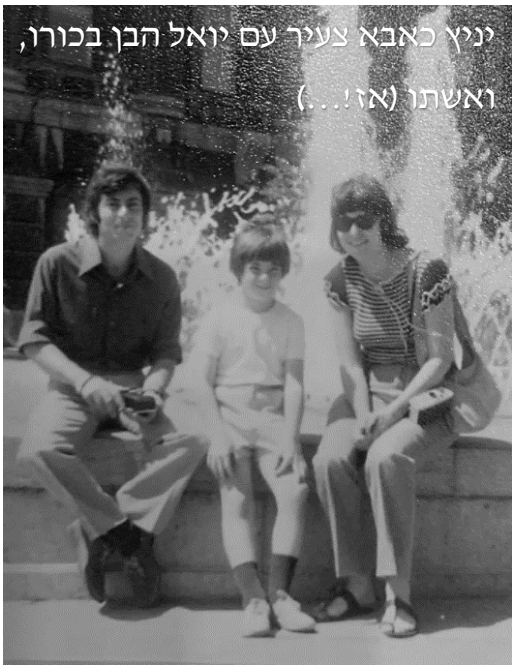
יניץ כאבא צעיר עם יואל הבן בכורו, ואשתו (אז!...)

מרסל,

הלכת מאיתנו אחרי סבל קשה מנשוא, 18 שנים סבלת בגופך, בנפשך וברוחך.
היו לך גם שנים של נחת ואושר, שנים בהן השתמשת במלוא העוצמה בכישוריך כאמן וכאיש טכני גם בארה״ב וגם בקיבוץ, שנים בהן הקמת משפחה, גידלת ילדים.
החיים התאכזרו אליך.
לא אהבת את מראות המלחמה, הגרת לארה״ב ושם הנסיבות המשפחתיות אילצו אותך להתמודד עם אתגרים גדולים וקשים, נפשך העדינה קיבלה מכה אנושה וכך איבדת אמון במערכת המשפט והצדק, איבדת אמון בזולת ונאלצת להיפרד ממשפחתך הגרעינית,
אבל מצאת נחת, הרבה נחת, בציור ובפיסול בעץ שכל כך אהבת. זה מילא אותך וחיזק אותך. מצאת גם הרבה סיפוק בתפקידים הטכניים אשר מילאת בקיבוץ.
שני הפנים שלך באו לידי ביטוי, האמן שבך רווה נחת ופורקן בציור ובפיסול.
איש ההנדסה והחשמל שבך בא על סיפוקו בעשייה המגוונת ובשימוש בכושר ההמצאה שלך בענפי הקיבוץ השונים.
דרשת מהסובבים אותך דיוק, מקצוענות וביצועים מושלמים, אבל דרשת מעצמך אף יותר.
בקשר המחודש שלי אתך, אחרי ניתוק של 17 שנים, בהן התראינו מעט מדי ועברת עליות ומורדות בארה״ב, בעיקר בחייך המשפחתיים, היו חילוקי דיעות ואי הסכמות בנושאיים רבים ובעיקר בפוליטיקה.
היו רגעים בהם סירבת לקבל עצה ממני, היה לך קושי לבקש עזרה מאחרים, כי נסיבות חייך הביאו אותך לא לסמוך על אחרים ופיתחת עצמאות ורצון לפתור הכל בכוחות עצמך.
ואז, לפני 18 שנים, במאי 2004 קרה לך האירוע הקשה, שטף דם במוח, בבית החולים שטף דם נוסף אילץ את הרופאים לבצע ניתוח מציל חיים.
לא ידענו אם תשרוד את זה או לא, לא ידענו אז, כאשר שכבת במחלקה לטיפול נמרץ, שתצא מזה מצולק וכואב לשארית ימיך.
ה-מרסל שלאחר האירוע היה שונה אמוציונאלית, רגשית ובמובנים רבים איש אחר מזה שהכרנו קודם. כאב לנו מאוד שהסתגרת בדירה, מנותק מהחברה, והלוואי ויכולת לחיות את הנכות שלך אחרת.
אבל בכל זאת היו לנו רגעים של אהבה, אושר ונחת. היו רגעים של התרגשות בהם ראיתי דמעות של אושר בעיניך. הרגעים בהם הצלחנו לחדור מבעד המחיצות שהקמת סביבך על

מנת להתמודד עם הניתוק מילדיך, ניתוק שלא יכולת להשלים אתו, ניתוק מעשיה ועבודה, ניתוק מהאמנות שכל כך אהבת ועם תוצאות הנכות שלך. האבדן שלך היה גדול מנשוא.

אני רוצה להזכיר לך היום, פעם נוספת, לפני שניפרד, כמה רבים אהבו ואוהבים אותך, אבא ואמא ז״ל, האחות שלך, האחים שלך, בני הדודים שלך, החברים שלך מהגרעין, החברים מהקיבוץ.

אני זוכר כמה נהנית מיום הכיף שהחברים ארגנו לך בקיבוץ, אני זוכר את התמונה שלך עם חיוך רחב של אושר.

אותו חיוך שזכיתי לו בביקורים שלי ושל אחותינו.

מיכאל, האחיין שלך פרסם בפוסט שלו:

,Mon oncle Marcel a quitte ce monde

C'était un Héro, tant par ses actes que par les epreuves de la vie qu'il a surmonte

חופשה עם אחיו הבכור ז״ל, גיסתו, אחייניתו, אשתו ואחד מילדיו

דודי מרסל עזב את העולם הזה,

הוא היה גיבור לא רק במעשיו אלא גם באתגרים הקשים שהוא היה צריך לעמוד בהם בחייו.

שירלי האחיינית שלך ביטאה בפניי שלשום כמה זיכרונות טובים היא אוצרת בליבה. כמה היה נחמד לבלות במחיצתך כאשר ביקרת את אחיך ג׳וג׳ו ז״ל בקנדה, או כאשר ביליתם חופשה משותפת בארה״ב. היא אהבה אותך, היא זוכרת כמה טוב היית עם ילדיך, כמה טוב היית כאבא וכדוד, היא העריצה אותך על כך.

אחי מרסל, אוהבים אותך וכואבים את לכתך מאתנו. אנחנו נפרדים ממך עם נחמה פורטה בליבנו, אתה לא סובל יותר ותנוח במשכבך בנחת ובשלום, שהיו כל כך חסרים לך.

אתה תחסר לנו.

אחיך איציק

אני נזכר כמה אהבת לשיר בקולך העמוק את השיר "אדמה- אדמתי"

על גבעות שיח' אברק / אלכסנדר פן

אֲדָמָה–אַדְמָתִי,

רַחוּמָה עַד–מוֹתִי,

רוּחַ רַב חַרְבוֹנַיִךְ הִרְתִּיחַ,

רוּחַ רַב הִרְתִּיחַ.

אֵרַשְׁתִּיךְ לִי בְּדָם

שֶׁאָדַם וְנָדַם

עַל גִּבְעוֹת שִׁיחַ' אַבְּרִיק וְחַרְתִּיָה!.

זה אולי השיר שאפיין אותך מרסל, שלפני תקופת הסבל המתמשך שחווית.

איציק

מרסל, אחי היקר,

אחרי כל הניסיונות שעברת בחייך במשך שנים רבות, אני רוצה להיזכר רק ברגעים הטובים והמאושרים שחווינו ביחד בתקופות שונות בחיינו, כאשר גדלנו כילדים מאושרים, כאשר כמבוגרים נפגשנו בשמחות משפחתיות, כאשר אחרי התאונה שלך שוחחנו ארוכות בטלפון, חלקת איתי את דיעותיך הפוליטיות על הקורה בארץ, באמריקה, ובעולם.

אנצור בליבי את הביקורים המעטים מדי, כאשר הזדמנתי לארץ ויכולתי לראות אותך בקיבוץ.

עולה במוחי הרגע תמונה מדהימה. היית נער. זה היה כנראה בסאפי במרוקו, עשית את שיעורי הבית רכון על הרצפה, הראש קרוב למחברות ולספרים והגב מורם. זה מאוד הפריע להורינו אבל אותנו זה תמיד הצחיק.

עכשיו, נוח בשלום ובשלווה, אתה משאיר חור גדול פעור בליבי.

אהבתי אליך תישאר חקוקה בליבי ובזיכרוני.

אחותך נינט שאוהבת אותך לנצח, אני לא אשכח אותך.

יניץ היקר, כאת יניץ נ"ל

ברוך דיין האמת
עברנו יחד כברת דרך ארוכה עם חברי גרעין חלוצה, ומאז שנות נעוריך חלפו מזמן, ואתה עכשיו מחזיר את נשמתך לבורא.
כעדות עליך ומתוך רצון להקיף אותך בטבעת אוהבת, אשתף את החברים בזכרונות מימי נעוריך ובמילות תנחומים ליקיריך.
היית חבר בתנועת הנוער דרור ברבט, בירת מרוקו.
בתור בוגר המכון למדריכים, היה עלי להדריך את קבוצתך בתחילת הדרך לקראת העליה לקיבוץ.
והמשימה לא הייתה קלה.
במילים אחרות, לא מובן מאליו להרביץ תורת הציונות הסוציאליסטית בצעירים בורגנים שעולמם על יסוד המסורת היהודית ורחוקים מאוד ממשניותיהם של גורדון, בן אהרון, בורוכוב וטבנקין.
זאת ועוד, כללי הביטחון והמידור של התנועה במחתרת דרשו מאתנו סיכון רב ומאמץ ניכר, ובעיקר עמידה מתמדת על המשמר.
יעידו על כך אחיך איציק בכינויו סרג' ושלום מרציאנו ג'ילבר.
כבר אז ראיתי בך חניך מיוחד ורגיש הבוחר מתוך מודעות להיות בצד, תרתי משמע, אך מוכן "לתפוס עמדה", כי בעוד החניכים ישבו במעגל מולי, אתה היית נשען מאחרי בפינת השולחן, היית ספק רוטן, ספק צוחק ואומר לי:
"ça va ça va Bernard ne fais pas attention à moi"
"בסדר ברנארד תמשיך תמשיך אתה ... אל תשים לב אלי ... אני שומר"
רבים שואלים את עצמם, כמוני כיום, מה פשר העמידה בצד שאיפיינה אותך, עד שהבנתי כי זה הביטוי האישי שלך להגנתך ולהגנת הזולת מול מבחן המציאות הקשה.
לא נבדלות והתבודדות, אלא בחירה וראייה בפרספקטיבה שונה, זו הדרך המקורית שלך לאמר "המשיכו אני עומד על המשמר" כדרכו של מתנדב ובהתאם לאומן שבך.

ואכן, הוכחת פעמים אין ספור את יכולתך להתגבר על קשיי הלחימה במסגרת השרות הצבאי, כמו גם בהתמודדות הקשה שנבעה ממצב בריאותך.

ביקרנו אותך בבית חולים סורוקה, וכשהיית בעומר, ובנווה-שבא.
היות ולא יכולת לתקשר אחר האירוע המוחי, הבאתי כלי כתיבה ודפים, והיית נעזר בטוש ורושם כל מיני שרבוטים בלתי מפוענחים.
וכשהרגשת מעט טוב יותר, שאלתי אותך פעם "מה פשר הקשקושים שהשארת בדפים?"
אז ענית לי "אאאה זה סתם תלונות ומענות שיש לי כנגד צוות המטפלים".

ולסיום, בהזדמנות מצערת זו רוצה אני להביע את תנחומיי בפני בני משפחתך, שלא ידעו עוד צער וינחמו מהשמיים.
ולהודות לבית משאבי שדה שהיה לך לבית, ושבו עמדת על המשמר,
יהיה זכרך ברוך.
אברהם כהן המדריך של יניץ במרוקו

יניץ

הנה ! אנחנו החברים הקרובים שלך, מגרעין חלוצה, התייצבנו ונמצאים כאן סביבך ולידך בדרכך האחרונה
על כל היפה שהיה ונגמר, שוב יורד המסך בכבדות ואתה כבר חסר, קשה, קשה צריך לומר...קשה שפת העבר
דמעות חרישיות זולגות אט אט, על פני כל חבריך.
הפרידה זה תמיד דבר נורא!

חבריך רוצים ומתעקשים לזכור ולהיזכר בך בימי התנועה במרוקו,
או בהכשרה, או באוניה שהביאה אותך לארץ חלומותיך ולמשק...
אתה עלם חמודות, מופנם ושקט, עדין נפש, אומן בנשמה, חד לפעמים וחייכן.
ומעל ולפני הכל, היית עבורנו אח ורע, חבר למשק וחבר לנשק
יש תמונות שמדברות...מנציחות אותך במדי זית:

עומד דום במסדר במחנה 80, כשהיינו כולנו כאן, באמצע שנות השישים
יש תמונות שרצות בראשינו, ללא הרף, כמו סרט נע, ואתה במעוזים על גדות התעלה בין טמפו לקנטרה
....או ...בששת הימים, בשכם, ג'יניין ברמה הסורית ובקונייטרא
והנה...חלפו שנים.. נצרבנו שם יחד אתך, היינו אז רק.... בני 20 ...

דרכנו נפרדו אי שם במרוצת השנים, אך נשארנו בלב ובנפש קשורים זה לזה, גם אם לא התראינו לעיתים קרובות יותר...אך כשנפגשנו היה זה כאילו כלום לא השתנה
איך בכנס הגרעין, התמוגגת עד דמעות !!! נלחמת.
לא וויתרת להיות לרגע..לרגע קט אפילו, לחוש ולראות את כולנו.

Michael Issan
3 j ·
Mon oncle, Marcel Issan, a quitté ce monde.
C'était un Héros, tant par ses actes que par les épreuves de la vie qu'il a surmontées.
Cette photo de 1967 représente qui il était.
BD"H

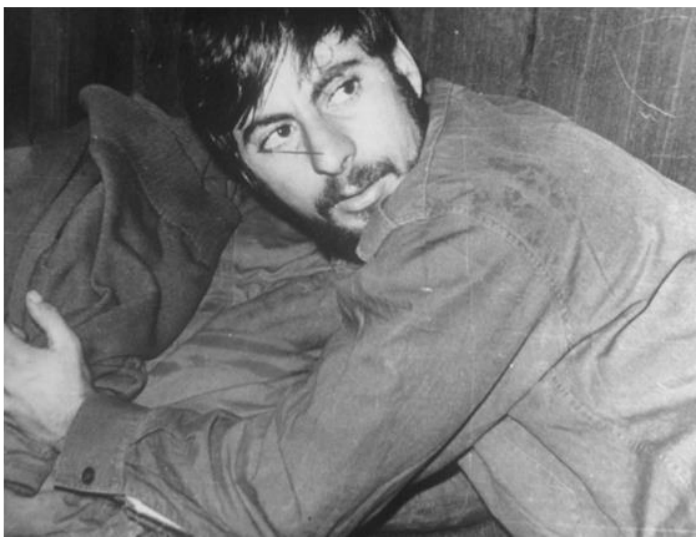

יש מי שמתברך בשיבה טובה, ויש מי שהסבל והמחלה, עבורו, נהיו לסיומת עצובה,
אז בוא...בוא ..יניץ...מבקשים מחילה ממך :
תן לנו לשמור עמוק בלב ולהיזכר אך ורק בכל הטוב שהיה בך
וברגעים הקסומים שהיו לנו ביחד אתך...שהיו לך בחיים גם אם בגפך ....

לבכות לך חבר ?
אנו לא הולכים לבכות לך, חבר !
מספיק בכינו בניכר, או כאן עם אובדן של אדם, ילד או חבר יקר,
נאמר לך רק....תהיה חזק למעלה! יחד איתם...
אתה יודע יניץ ?...הגעגועים הם כמו דלתות, שנפתחות בלילה
לנצח אחי !!! לנצח אחי!!! נזכור אותך תמיד.
ניפגש בסוף, את זה כולנו כאן יודעים...השכלנו ...רצינו לומר ולהגיד
נכון...יש כאן סביבך כעת... חברים ...חברים עצובים ...
אנחנו כבים ...אל מול אורך המשגע והמבט החודר בעיניים שלך
אומרים ש...כשעצובים הולכים לים ?....כי הים הוא מלוח כמו הדמעות
אנחנו כמו הגלים ...אנחנו מתנפצים....אל המזח... אל החיים
לנצח אחי !!! לנצח אחי!!! נזכור אותך תמיד.
זה המעט שרצינו לומר לך יניץ.....אנחנו....החברים כאן העומדים לידך.
איך היית אומר תמיד"- ? אין שלום מבלי להתראות...!
לך...ותנוח על משכבך, יניץ... יהיה זכרך ברוך ונשמתך צרובה בצרור החיים

תודה שבאתם ! (יניץ)
אחרי שכולם בכו
ואחרי שכולם עזבו
נשארתי לבדי בדממה
ובחיקה של אמא אדמה

קר לי בנשמה, חברים ! ! !
ולי, הלילה אתם כה חסרים
ושנזכרתי פתאום איך שם במארב
שכבנו בשקט, ביחד, ובליל בלי כוכב

ועכשיו אני נח... בלי כח... די מותש
כאן שוכב גורלי, זה "ביתי "החדש
ידעתי יום יבוא, וסוף המאבק
תכסו את גופי בעפר ואבק
עדיין נישמתי נר דולק בראשכם
כה קשה הפרידה אין חבריה כמוכם !
עשיתם לי כבוד אתם לי מלכים
השם ישמור אתכם עם כל המלאכים

MERCI A VOUS D'ETRE VENUS - YANITS
APRES TOUS LES PLEURS DE MES AMIS SINCERES
ET QUITTE AU PAS LENT CE TRISTE CIMETIERE
JE SUIS RESTE SEUL, DANS CE CALME... SOLITAIRE
ET UNE CHAUDE ETREINTE ENTRE CIEL ET MÈRE TERRE
TELLE LAME AIGUISEE TRANSPERCANT CORPS ET AME !!!
JE RESSENS VOTRE ABSENCE MEME LE GOUT DE VOS LARMES
PUIS SOUDAIN ME SOUVIENS DE CES NUITS EMBUSQUES
LOURDES DE SILENCE ET NOS VIES QUI RISQUAIENT
J'AI TROUVE LE REPOS, BIEN QUE FAIBLE... ÉPUISÉ
COLLÉ A MES COTÉS MON DESTIN MÉPRISÉ
MON COMBAT EST FINIE PAR UNE SALE GUERRE
LE MOMENT EST VENU DE METTRE CORPS SOUS TERRE
MON AME BRILLE EN VOUS DANS VOS YEUX ATTRISTÉS
ME SÉPARER DE VOUS, J'AI LE COEUR DÉCHIRÉ
VOUS M'ÉTIEZ COMPAGNONS JUSQUE DERNIERE DEMEURE
Nos yeux s'assombrissent et débordent de larmes
A la perte d'un ami: Yanitz, frère d'armes!
Lui au sourire si doux, et si plein de bonté
En silence et souffrances, il vient de nous quitter
Il prenait toujours part avec nous aux débats
Calme et souriant, toujours prêt au combat!
Dans son treillis …Oh! Combien il était fier

Un drapeau bleu et blanc, toile de fond militaire
Allongés côte à côte, embusqués toutes ces nuits
Nos souffles se mêlaient …je me souviens de lui!
Que ce soit en parade ou sous tentes déployées
Nous faisions paysage, nous étions fleurs de l'âge
Tu prenais tout à coeur parfois trop au sérieux
Puis soudain souriait , espérait pour le mieux
Ton optimisme contagieux nous collait à la peau
Nous prions tous pour toi !.... Va trouver le repos

ICI BAS LA FAMILLE FAIT SON DEUIL, ET LE GROUPE HALOUTSA SE RECUEILLE
MAIS LÀ HAUT TOUT LÀ-HAUT, C'EST UNE HAIE D'ANGES QUI L'ACCUEILLE
IL MÉRITAIT BIEN CET HONNEUR APRÈS TANT D'ANNÉES DE BONHEUR
NOUS QUI ÉTIONS ENSEMBLE PRÈS DE LUI BIEN AVANT SON MALHEUR

NOUS ÉTIONS ENCORE TROP JEUNES ET TROP NAIFS, POUR POUVOIR IMAGINER
QUE DE TELLES FATALITÉS FRAPPERAIENT NOS ESPRITS AU FIL DES ANNÉES
GAD, S'EN ALLA DÉBUT JUILLET 70, BIEN APRÈS 69 OÙ NOUS FÛMES LIBÉRÉS
LA VIE CONTINUA SON COURS...NOUS POUR LE MIEUX
N'ARRÊTTIONS D'ESPÉRER

ET VOILÀ QU'AUJOURD'HUI AU SEUIL DE NOTRE VIEILLESSE ENNEMIE
ENTRE RÊVES ET RÉALITES FAUDRA ACCEPTER FOIS DE PLUS PERTE D'UN AMI
IL EST VRAI QUE L'ON CHERCHE DES MOTS QUI PUISSENT NOUS CONSOLER
ESSAYER D'INVENTER L'IMPOSSIBLE POUR TROUVER DES PHRASES-CLÉS

CHERCHANT PAR TOUT MOYEN ALLÉGER NOS MILLES ET UNE PENSÉES
COMME REPOUSSER AU LARGE, VAGUES ET FLOTS DE NOS ANNÉES PASSÉES
RECHERCHONS RÉCONFORT AUPRÈS D'ELLES , ET SURTOUT PAS LES OUBLIER
SE DIRE QU'ELLES ÉTAIENT BELLES... DEPUIS NOUS SOMMES RESTES LIÉS

יואב דרור חבר גרעין חלוצה

Discours Shiva Tonton Marcel za'l

Lag Ba'omer 19 mai 2022

Un proverbe bulgare sur lequel je suis tombé ce matin et qui m'a frappé dit la chose suivante : « Les vivants ferment les yeux des morts, mais les morts ouvrent les yeux des vivants ». Je ne sais pas pour vous, mais moi je vis depuis la semaine dernière avec le sentiment très fort, persistant, que le décès de Tonton Marcel, que son âme soit en paix auprès du Créateur, m'a ouvert les yeux. Ouvert les yeux sur une des plus grandes difficultés de la vie humaine : la communication. Comment réussir à communiquer les sentiments, comment réussir à garder le lien quand on est chacun dans sa trajectoire de vie, ses propres difficultés, ses choix, ses angoisses. Comment réussir à faire de la place à l'autre, à cet autre qu'on aime mais à qui on ne sait plus parler parce que la vie, parce que le temps, parce que les blessures, parce que les destins dans des pays, des idéologies, des formes de vie différentes. Une des grandes difficultés à faire un discours ou à parler de Tonton Marcel en tant que nièce tient évidemment au sentiment pesant de culpabilité, de ne l'avoir pas mieux connu, d'avoir pensé qu'il y avait encore le temps, et qu'à l'occasion, qu'au prochain passage à Beer Sheva…Ce jour-là ne viendra plus, et les regrets sont amers. D'avoir entraperçu seulement le jour de sa *levaya*, tard, trop tard, l'immensité de son être, la profondeur de sa sensibilité artistique, de sa douleur face aux difficultés de sa vie et de sa santé, mais aussi d'avoir vu revivre la bande des *haloutsim* idéalistes, jeunes, beaux, qui ont tout quitté pour venir s'offrir au destin du peuple juif sur sa terre. « Les vivants ferment les yeux des morts, mais les morts ouvrent les yeux des vivants ». Si cette phrase m'a frappé, c'est aussi parce qu'elle dit que la mort n'est pas un point final, et ce qu'on croit ou non dans l'au-delà et la vie après la mort : nous n'avons pas eu le *zehout* de lui fermer les yeux. Que nous ayons le *zehout* de le laisser, depuis son silence éternel, nous ouvrir les yeux à nous, aujourd'hui, ici et maintenant. Merci pour cela Tonton Marcel.

תהיה נשמתך צרורה בצרור החיים

En ce jour de *lag ba'omer*, *hiloula* de rabbi shimon bar yohaï, qui a passé des années dans une grotte, permettez-moi encore une minute pour étudier une halakha, לעילוי נשמת מרסל מסעוד ניסים בן סימי

Cela concerne les *hilkhot avelout*, les lois relatives au deuil.

Maimonide, dans *le Mishne Torah, Lois Relatives au deuil, 13 :4*, écrit la chose suivante :

"מת שאין לו אבלים להתנחם, באים עשרה בני אדם כשרין ויושבין במקומו כל שבעת ימי האבילות, ושאר העם מתקבצין עליהן, ואם לא היו שם עשרה קבועין בכל יום ויום מתקבצין עשרה משאר העם ויושבין במקומו."

« Un mort pour qui il n'existe pas d'endeuillés à consoler, viennent 10 hommes purs et ils s'installent dans sa maison les sept jours de deuil, et le reste du peuple viennent les voir, et s'il n'y en a pas dis fixes, chaque jour, dix hommes du peuple se réunissent et s'installent dans sa maison. »

Le Raavad, Rabbi David Abraham de Posquières qui a commenté et souvent durement critiqué le Rambam, commente à cet endroit : "אמר אברהם, זה אין לו שורש". « Abraham a dit : il n'y a pas de source à cela. Et en fait il a raison. C'est un *hidoush* une nouveauté de Maimonide, il n'y a pas de précédents dans la mishna ou la guemara. Enfin, pas exactement…

La guemara, dans le traité Shabat rapporte un avis au nom de Rav Hisda qui suggère que c'est le mort lui-même qui doit être consolé et que les règles du deuil ont cet objectif-là. מת שאין לא מנחמים, « un mort qui n'a pas de personnes pour LE consoler ». Qu'est ce qui s'est passé ? Maimonide, en changeant une seule lettre, מת שאין לו מתנחמים change aussi drastiquement le focus sur ces *halakhot* :

Ce n'est pas le mort qui doit être consolé ou accompagné, c'est le monde.

Cette halakha est proprement stupéfiante, elle dit une chose à la fois simple et incroyable, que si une personne est morte seule, sans que personne de proche ne soit là pour prendre le deuil pour elle, la communauté doit nommer dix hommes pour le faire. Mais qu'est-ce que ça veut dire, qu'on nomme dix clampins pour prendre un deuil. Un deuil, ça se vit dans sa chair, la tristesse ne se commande

pas, les larmes non plus ! Alors quel est le sens de cette halakha ? Hé bien le sens de cette halakha est qu'il est impensable pour la halakha que la mort de quelqu'un, d'un humain, passe inaperçue, qu'elle ne laisse pas de trace, qu'elle ne soit pas actée par la communauté.

Il faut que les morts laissent une trace dans le monde, c'est ainsi que nous faisons communauté humaine, communauté religieuse et communauté de destin.

Que le Très Haut console les endeuillés, mon père, Tata Ninette, Tonton Itsik.

Merci de votre écoute et n'oubliez pas de faire des *berakhot* pour la montée de l'âme de celui qui fut, un fils, un père, un frère, un oncle, qui fut mon oncle, Marcel Messaoud Nissim Ben Simi.

אחיינית של יניץ

אנחנו, בני משפחתו של מרסל (יניץ) ז"ל,
מלאים רגשי תודה והערכה לכל אלה שעמלו, וטרחו, ותרמו להרגשה של חיבוק חם ואהבה כלפינו ובעיקר לביטוי של הוקרה וכבוד לנפטר.
תודה לכל חבריו אשר כיבדו את זכרו בנוכחותם ובהעלאת זכרונות מרגשים, שמחים ואפילו מצחיקים מעברם המשותף.
תודה לעידו, אביגיל, ולכל חברי הקיבוץ כולו על הארגון המופתי של טכס הבאתו של מרסל לקבורה, טכס מכובד מאוד ומכבד.
ברגשי הודיה והערכה,
המשפחה כולה.